

de Lejligheder, som her omtales. Nej, ved de Lejligheder maa Provst Fenger være mødt som Repræsentant for Kirken. Jeg ved ikke, om han paa en Maade er blevet udkommanderet til at besøge dette Arbejde, men han er Præst ved Holmens Kirke, og det er vel i denne Egenskab, han møder, naar et Skib løber af Stabelen, og giver det Kirkens Velsignelse. Jeg synes, at det ærede Medlem fra Kolding skulde indrømme, at dette ikke er noget smukt og ikke er en Ordning, som vi burde opretholde i vor Tid, ligegyldigt hvilken Mening vi nu har om Religion. Efter min Mening er en saadan Forestilling en Rest af middelalderligt Barbari. Det stemmer vist godt med de Forhold, der f. Eks. findes i Rusland, thi i Telegrammer ser vi ret jævnlig, at Præster derovre møder i Skyttegravene og i forreste Linie under Slaget og bærer Korset i Spidsen for Soldaterne. Men det er neppe en Tilstand, som passer rigtigt i Danmark i vore Dage, og jeg synes, som sagt, at det ærede Medlem fra Kolding godt kunde give mig Ret i den Opfattelse, at i Fremtiden burde sligt ikke finde Sted her i Landet.

Forsvarsministeren (P. Munch): Jeg maa gøre endnu en Bemærkning til det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff). Det ærede Medlem sagde nu, at den citerede Bestemmelse i Grundloven om, at det skulde ske „efter de nærmere Bestemmelser, som Loven foreskriver“, kun betød, at vedkommende Lov kunde fastsætte, hvor lang Tid, paa hvilken Maade o. s. v. vedkommende skulde være i den militære Tjeneste. Ikke sandt? Det ærede Medlem nikker; det er altsaa hans Forstaaelse deraf. Nu er det imidlertid en Kendsgerning, at alle de Værnepligtslove, vi har haft, har ikke blot fastsat dette, men de har ogsaa fastsat, i hvilke Tilfælde nogle kunde fritages for Uddannelse til Militærtjeneste. Og det gælder ikke blot Folk, som ikke var vaabenføre. Og saa for de vaabenføre har Værnepligtslove tidligere fastsat, at naar man betalte en anden for at møde i sit Sted, kunde man være fri, medens man nu bliver fri, hvis man trækker et tilstrækkelig højt Lodtrækningsnummer. Det foreslaas nu i dette Lovforslag, at Indenrigsministeren kan give Folk af en vis bestemt Opfattelse Fritagelse. Jeg kan ikke se, at der er nogen som helst Forskel paa de to Ting. Hvis det ærede Medlems Fortolkning af Grundloven paa dette Punkt var rigtig,

saa er al Lovgivning om Militærvæsen paa dette Omraade fra 1849 til nu grundlovsstridig. Det ærede Medlem kan vel neppe ville paastaa, at dette skulde være Tilfældet. Jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem selv har stemt for nogle af de paagældende Love, og i alt Fald har man fra det Partis Side, som det ærede Medlem tilhører, i meget høj Grad været medbestemmende med Hensyn til Indholdet af disse Love.

Anden Viceformand (Alfred Christensen): Folketingsmanden for Odense Amts 4de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Klaus Berntsen: Den højtærede Minister mindede mig for et Øjeblik siden om, at Formanden for det Parti, jeg tilhører, som er Medlem af Ministeriet, har tiltraadt dette Lovforslag. Det ved jeg meget vel, men der hersker ikke noget Enevoldsherredømme indenfor vort Parti, den ene lægger ikke Baand paa den andens Samvittighed. I vort Parti har man Frihed til at se paa Forholdene fra forskellige Synspunkter, og jeg har min egen Opfattelse af dette Spørgsmaal. Men det er jo muligt, at jeg ved en nærmere Forhandling kan blive overbevist om, at man kan gaa til en Afgørelse som den, der her er bragt i Forslag. Jeg skylder dog at gøre opmærksom paa, at det vil ikke være tilstrækkeligt, at man henviser adskillige af dem, som er Modstandere af Militarismen, som overhovedet er Modstandere af Værnepligten, til civilt Arbejde. Thi i det Manifest, som er sendt til Rigsdagens Medlemmer, viser de, at de ikke en Gang vil bøje sig for denne Lov. De anser det at gaa over i civilt Arbejde og gøre Tjeneste der i 20 Maaneder lige saavel som det at blive indkaldt til Manøvre for et Strafarbejde, som de ikke vil indlade sig paa. Jeg tror, at enhver Regering, selv om vi vedtager en Lov som den foreslaaede, vil komme i et lige saa vanskeligt Forhold overfor de paagældende, hvis de vedbliver at demonstrere, som de har begyndt.

Jeg gør endvidere den højtærede Minister opmærksom paa, at det er ikke Værnepligtsloven, det kommer an paa, men det afgørende er, hvorledes Hærloven er affattet. Naar Hærloven ikke foreskriver, at alle vaabendygtige Mænd skal vaabenøves, er det, fordi man har ment, at vi ikke har Brug for saa mange, ikke har Raad til at indkalde saa mange, men de ikke indkaldte er, hvis der vedtages en